

Automatic Identification

Námořní provoz v Evropě stále sílí a to s sebou přináší nové problémy. Rekreační jachty se proplétají mezi obchodními a nákladními loděmi, a často tak hrozí jejich srážka. Na moři přitom platí zcela jasná pravidla, která bez výjimky určují, že velké plavidlo má přednost před rekreační jachtou. Velitel rekreační jachty by měl proto postupovat tak – pokud chce navštívit oblast s hustým námořním provozem aby včas viděl např. trajekt a dokázal se mu vyhnout. Lze udělat něco, aby i kapitán velké lodi dokázal s potřebným předstihem zjistit, že má v kolizním kurzu malou jachtu? Ano, technika již dnes, za poměrně přijatelné finanční prostředky, umožňuje i pro malá plavidla využít systém AIS.

CO JE TO AIS?

AIS systém dokáže kapitány lodí včas informovat o přítomnosti jiných plavidel v oblasti, ve které se loď nachází. Je možné si vybrat variantu s vlastním displejem, na kterém jsou data vykreslována podobně jako na radaru, anebo se na palubu lodi umístí pouze přijímač bez zobrazovací jednotky a data jsou vykreslována na připojeném notebooku s nainstalovaným příslušným softwarem. AIS přijímač se propojí s vlastní VKV anténou, jejímž prostřednictvím jsou data vysílána na frekvencích 161,975 MHz (AIS1, kanál 87B) a 162,025 MHz (AIS2, kanál 88B). Tím je zajištěno, že ostatní plavidla v dosahu několika desítek námořních mil jsou schopna tento signál zachytit a data zobrazit.

Systém AIS je povinný pro všechny lodě nad 300 BRT (brutto registrovaných tun) a všechny nákladní lodě nad 500 BRT. Pro rekreační a námořní jachty bylo vydáno pouze doporučení k použití tohoto systému. Při instalaci je nutno dodržet pouze několik obecných zásad, mezi které patří zejména:

- přijímač vyžaduje svoji vlastní námořní VKV anténu, kterou nemůže sdílet s anténou určenou pro VKV radiostanici;
- anténa by se měla montovat co možná nejvýše, aby dosáhla maximálního rozsahu;
- anténa pro AIS musí být nainstalována minimálně ve vzdálenosti 1 m od antény pro VKV radiostanici;
- anténní svod musí být dlouhý alespoň 3 metry;
- anténa AIS musí být vzdálena minimálně 2 metry od vlastního AIS přijímače.

Třídy přijímačů AIS

Na trhu jsou k dispozici dvě třídy přijímačů AIS – „A“ a „B“. Třída „A“ je určena pro velká plavidla, neboť jsou každých 2 až 10 sekund přenášeny tyto informace:

- MMSI číslo (identifikační číslo námořní pohyblivé služby, tj. digitální volací značka plavidla);

- navigační statut (zakotvené, pluje na motor, autopilot zapnut);
 - otáčení (vlevo/vpravo, 0°–720° za minutu);
 - rychlost vůči zemi (0–120 uzlů v krocích po 1/10 uzlu);
 - pozice (LAT – zeměpisná šířka, LONG – zeměpisná délka, po 1/10000');
 - kurz dnový (skutečný kurz vůči zemi);
 - kurz vodou (kompasový kurz upravený o deklinaci a deviaci);
 - mezinárodní čas UT (Universal Time), kdy byla informace generována.
- Pokud loď stojí na kotvě dochází k vysílání každé 3 minuty.

Kromě toho přístroj AIS třídy „A“ vysílá každých 6 minut následující informace:

- MMSI číslo;
- číslo IMO (jedinečné číslo charakterizující konstrukční typ lodi);
- mezinárodní volací značka (call sign);
- jméno lodi (max. 20 znaků);
- typ lodi (osobní/nákladní);
- rozměry lodi (zaokrouhleno na metry);
- výtlak (0,1 až 25,5 m);
- cíl cesty;
- ETA (předpokládaný čas dosažení cíle v UT).

Pro rekreační jachty je určena třída „B“, která vysílá údaje každých 30 sekund a nepřenáší se ty informace, které u tohoto typu plavidel nemají význam nebo jim nejsou přiděleny (např. číslo IMO, ETA, navigační statut, rychlost otáčení, velikost výtlaku apod.).

Uvedená data lze zobrazit v případě zaktivnění ikony, která představuje příslušnou loď. Kapitán má tak dostatek informací nejen o poloze cizí lodě a o jejím kurzu, ale pokud ji chce volat vysílací radiovou stanicí, nemusí volat naslepo, neboť zná její volací značku a MMSI. Právě nové VKV radiové stanice vybavené DSC kontroléry tak umožňují přímé zadání MMSI (což je prakticky stejné jako vytočení telefonního čísla) a rychlé spojení s takovým plavidlem.

Alarm

Na přijímači lze nastavit alarm, který upozorní kapitána v případě, že se některá loď s AIS vysílaným signálem dostane do vnitřního

System (AIS)

kpt. Ing. Milan Říha, DiS.

ředitel Námořní akademie ČR

kruhu zobrazeného rozsahu na displeji. AIS přijímač umí sledovat omezený počet plavidel (např. 24). Je-li v nastaveném rozsahu více než 24 plavidel, přístroj zobrazí 24 nejbližších.

Ceny přijímačů AIS

AIS přijímače bez zobrazovací jednotky lze pořídit od 5000 Kč, se zobrazovací jednotkou od 9000 Kč. K přijímačům je dodáván propojovací kabel do počítače, dvanáctivoltový napájecí kabel a software pro počítač, který obsahuje světovou mapu, na níž jsou plavidla vykreslována.

PŘÍNOS AIS PŘIJÍMAČŮ PRO BEZPEČNOST PLAVBY

Pokud majitel rekreační jachty nainstaluje na palubu AIS přijímač, zásadním způsobem přispěje k bezpečnosti plavby a poskytne veliteli jachty možnost získat informace o plavidlech v oblasti, kterou má jachta proplouvat. Jachta je dobře viditelná pro ostatní jachty i velké oceánské lodě. Charterová společnost tak navíc dostává možnost sledovat pohyb půjčeného plavidla pomocí webových stránek, na která jsou data přenášena z velkých plavidel, pokud tato zachytí AIS signál z malých plavidel.

Pokud však budete proplouvat okolo břehů Somálska a Nigérie, je vhodné přístroj AIS přepnout pouze do režimu příjmu, a potlačit tak vlastní vysílání AIS signálu do éteru. Nedáte tak šanci pirátům zjistit, jaká loď proplouvá nebezpečnými vodami.

Pro používání přístroje AIS není třeba průkaz odborné způsobilosti! Aby však plavidlu bylo Českým telekomunikačním úřadem přiděleno MMSI, musí být plavidlo vybaveno alespoň VKV radiovou stanicí s DSC kontrolérem. Pro její obsluhu je zapotřebí získat buď průkaz Short Range Certificate anebo Long Range Certificate.

Zařízení třídy B – Icom MA500TR, na protější straně dole zařízení třídy B L3 Protect.

UPOZORNĚNÍ ČESKÉHO TELEKOMUNIKAČNÍHO ÚŘADU

Pokud doba platnosti průkazu odborné způsobilosti uplynula, lze v období do jednoho roku ode dne pozbytí jeho platnosti vydat nový průkaz, pokud žadatel doloží žádost potvrzením, že v době platnosti průkazu nejméně dva roky vykonával obsluhu vysílacích rádiových zařízení, na niž byl průkaz odborné způsobilosti vydán. V tomto případě je nutné uhradit správní poplatek ve stejné výši jako za vydání nového průkazu, tj. 400 Kč.

Jarní cena Neratovic

Tradiční plavecký závod Jarní cena Neratovic v záchranném sportu, který proběhl 2. dubna 2011 a patří mezi nominační závody na mistrovství světa juniorů, letos zaznamenal rekordní účast 120 závodníků a 15 záchranných oddílů z celého Česka.

Soutěžilo se ve čtyřech disciplínách: 50 m plavání s překážkami (plo-ty), 100 m záchrana modelu s pásem a ploutvemi, 50 m tažení modelu a 100 m záchranný polohový závod. K soutěži o nominační body byly přidány i 3 štafety, které se do nominační tabulky napočítají.

Ohromnou formu si do Neratovic přivezli českokrumlovští závodníci Natálie a Aleš Berounští a Jan Kodým, kteří potvrdili téměř jistý nárok na několik míst v české reprezentaci u juniorů i seniorů. V dobrém světle se představil i Pavel Škanta z Neratovic. V nominační tabulce pro ME seniorů, které se uskuteční v polovině září ve španělském Alicante, se na první dvě místa dostali dva závodníci, které dělí 11 let, ale spojuje ohromná forma. Nominační tabulku senierek ovládly závodnice z Brna-města a Neratovic, které obsadily prvních 7 míst (do Španělska pojedou 6 závodnic).

Juniorskou nominační tabulkou závody nijak zásadně nezamíchaly, u žen si upevnila prvenství Natálie Berounská z Českého Krumlova, u mužů si vyměnili pořadí Aleš Berounský z Českého Krumlova a Martin Mácha z Prahy 15.

Další nominační závody proběhnou 14. května v Sokolově (junioři) a 4. června v Českém Krumlově (junioři a senioři).

